

FUNKČNÉ VYUŽITIE INTRAVILÁNU MESTA BARDEJOV

Dagmar POPJAKOVÁ

Abstract

The content of article is: in the first part – analysis of functional land use of Bardejov based on the separation of functional structures into 5 categories – housing, economic, service, leisure and unproductive. Second part of contribution is focused on the detailed inventorisation of functional land use in the historical centre of Bardejov.

Key words: *intraurban land use, functions of urban area, space structure*

ÚVOD

Podľa S. Liszewského na stupeň hospodárskeho, demografického a architektonicko-urbanistického rozvoja urbánnej entity poukazuje okrem iných atribútov rôznorodosť, veľkosť a priestorové rozmiestnenie foriem využitia územia. Formy využitia územia mesta v tomto zmysle sú priestorovým prejavom rôznych funkcií a foriem socioekonomickej činnosti mestského organizmu, ktoré sa koncentrujú na nevelkom území. O inventarizáciu intraurbánneho využitia zeme sa opiera analýza funkčno-priestorovej štruktúry mesta, ktorá patrí medzi významné znaky priestorovej štruktúry mesta vôbec (in Matlovič, R., 1997). Funkčno-priestorová štruktúra mesta t.j. funkčná diferenciácia mestských areálov je výsledkom umiestnenia mestotvorných a mestoobslužných funkcií na konkrétnych lokalitách. Tvorí ju teda rozmiestnenie a vzájomné vzťahy areálov na území mesta, ktoré plnia vymedzené funkcie (Matlovič, R., 1995).

Obsahom tohto príspevku v nadväznosti na uvedené je analýza funkčno-priestorovej štruktúry mesta Bardejov. Opiera sa o výskum využitia územia mesta, ktorý bol realizovaný v polovici roku 1996. Diferenciácia funkčného využitia mestskej časti Bardejova (bez aglomerovaných obcí) bola spracovaná na základe terénneho zisťovania v pracovnej mierke 1 : 7000. Na základe mapovania boli analyzované nasledovné funkcie urbánneho priestoru: funkcia obytná, priemyselná-dopravná, obslužná a odpočinková (oddychu). Generalizácia funkcie jednotlivých medziuličných priestorov (polygónov) bola prevádzaná na základe prevládajúcej funkcie.

RNDr. Dagmar POPJAKOVÁ

*Katedra geografie a geokológie Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity
ul. 17. nov. 1, 081 16 Prešov*

Druhú časť príspevku predstavuje podrobná štúdia funkčného využitia historického jadra mesta Bardejov. Mapovanie jadra mesta sa realizovalo v pracovnej mierke 1:2000, ktorá umožnila pomerne podrobne zachytiť využitie jednotlivých plôch a objektov v tejto časti mesta. Domy na Radničnom námestí, t.j. 44 objektov, boli mapované podrobnejšie, podľa jednotlivých poschodí.

I. FUNKČNÉ VYUŽITIE ÚZEMIA MESTA

Základnú informáciu o rozlohe jednotlivých funkčných plôch a ich podiele na celkovej ploche intravilánu mestskej časti Bardejova podáva nasledujúca tabuľka:

Tab. 1. Funkčno-priestorová štruktúra mesta Bardejov (1996)

Areály mesta	Plocha v ha	Plocha v %
historické jadro	12,8	2,0
plochy s obytnou funkciou	221,0	34,0
rodinné domy so záhradami	133,1	20,5
bytové domy	87,9	13,5
plochy s hospod. funkciou	172,2	26,5
priemyselné	130,3	20,0
skladové	29,4	4,5
dopravné (mimo komunikácií)	12,5	2,0
plochy s obslužnou funkciou	71,7	11,0
trhové služby	11,9	1,8
školské, kultúrne	25,6	3,9
športové	12,7	2,0
zdravotnej a soc. starostliv.	10,8	1,7
verejnej správy, administratívy	10,7	1,6
plochy s funkciou oddychu	95,1	14,6
plochy nevyužívané	12,9	2,0
ostatné plochy	64,3	9,9
Spolu	650,0	100,0

Prameň: Terénny výskum

Plochy s obytnou funkciou vytvárajú súvislé areály hlavne v severnej, východnej a juhozápadnej časti mesta. Predstavujú rozlohou najväčšie funkčné priestory. Plošne rozsiahlejšie sú prirodzene areály individuálnej rodinnej zástavby, predovšetkým v severnej časti mesta – urbanistický obvod (u.o.) Moliterka a vo východnej až juhovýchodnej pozdĺž železničnej trate – v u.o. Gróner, Za železničnou stanicou, Pri Lukavici a Starý Blich. V podstate okrem štyroch u.o. – Priemy-

selný obvod II, I, Hospodársky dvor a sídliska Za Halpušovou sa vyskytujú areály s rodinnými domami vo všetkých častiach mesta. Rozlohou 133,1 ha zaberá táto funkčná štruktúra najväčšie plochy a zároveň je najviac priestorovo rozptýlená (príloha 1, 2).

Funkčné využitie intravilánu
mesta Bardejov (1996)

Príloha 1

LEGENDA:

HISTORICKÉ JADRO

metastátna hrádza

PLOCHY S OBYTNOU FUNKCIOU

rodinné domy a prídom. zariadenia

nájomné domy, byty

PLOCHY S HOSPODÁRSKO FUNKCIOU

príemyselné

skladové

diagramné

cesty

deľenie

PLOCHY NEVYUŽITÉ

voľné územie

voľné územie

PLOCHY S OBYTNOU FUNKCIOU

trhové služby

školské, kultúrne

športové

odrazovnícké a sociálne

starnutlivosti

verejnej správy

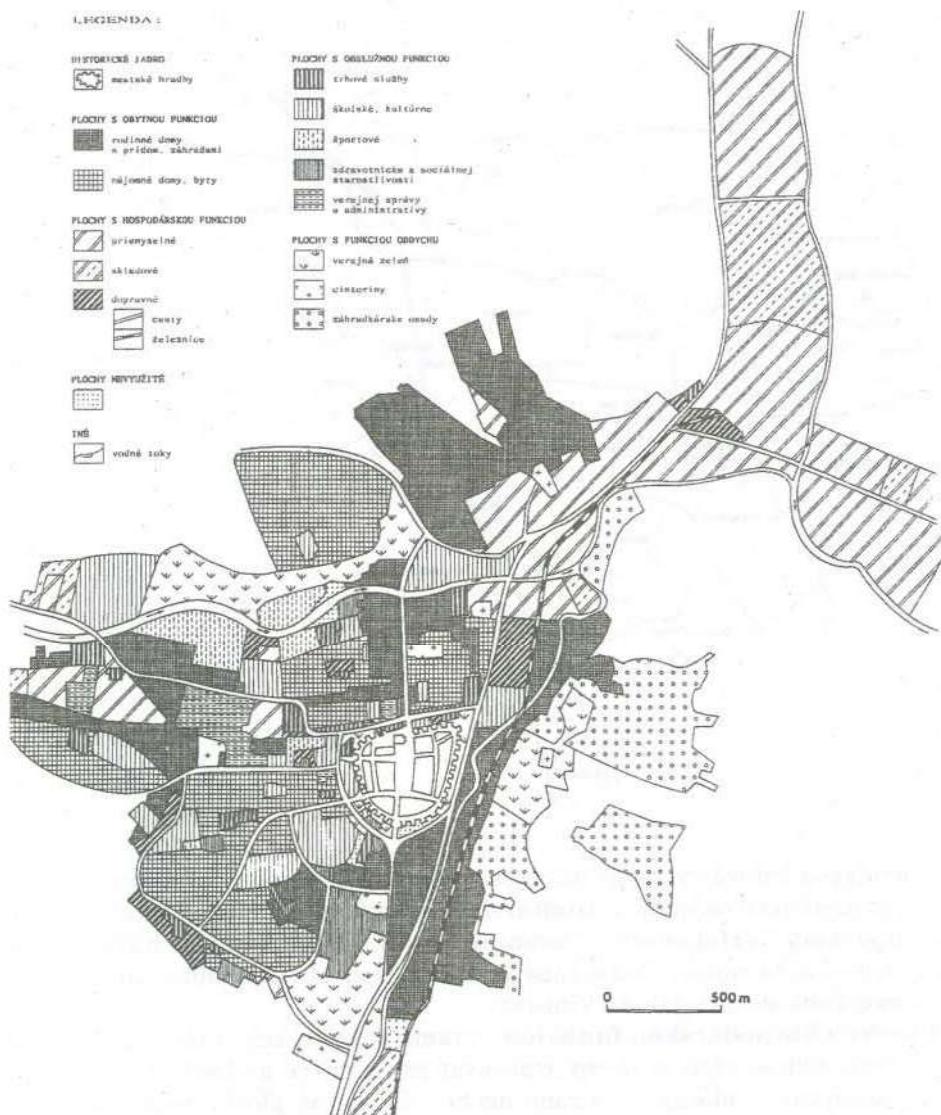
a administratívy

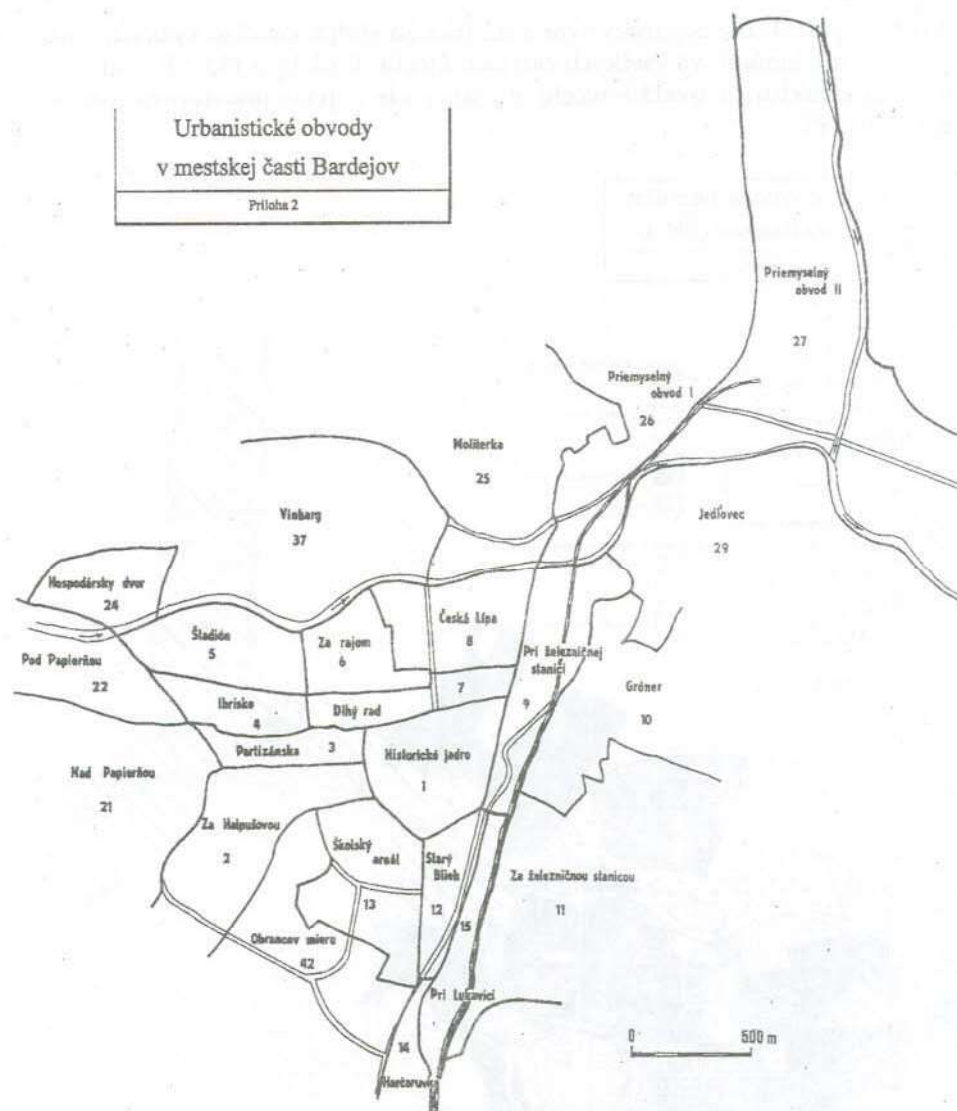
PLOCHY S FUNKCIOU OBYCHU

verejná zeleň

vinohrady

záhradkárské osady

Komplexná bytová výstavba má vyšší stupeň koncentrácie oproti individuálnej. Je sústredená v podstate do troch areálov – juhozápadný areál mesta (sídlišká Nad papierňou, Za Halpušovou, Obrancov mieru), areál severne od historického jadra (sídlišká Za rajom, Česká Lípa so Slovenskou ulicou a Dlhý rad) a areál v severnej časti mesta (sídliisko Vinbarg).

Plochy s hospodárskou funkciou - v rámci tejto funkcie je treba z hľadiska charakteru koncentrácie a plochy rozlišovať priemyselné a skladové plochy na jednej a dopravné plochy na strane druhej. Dopravné plochy reprezentujúce

parkoviská, garáže sú rozptýlené na celom sledovanom území, plošne najväčší z nich je areál autobusovej a železničnej stanice s rozlohou 4,4 ha (u.o. Pri železničnej stanici).

Priemyselné a skladové areály sú vytlačené do okrajových častí mesta a v podstate sú sústredené v dvoch zónach. Prvá, väčšia z nich sa nachádza v severnej a severovýchodnej časti mesta pozdĺž Dukelskej a Priemyselnej ulice (u.o. Priemyselný obvod I, II). Nadväzuje na hospodársku zónu, ktorá sa tu začala formovať v priebehu 19. storočia (továreň na výrobu hračiek, mestský majer, ako uvádza Kuzma, A., 1931). Významovo aj plošne menšia výrobná zóna je v západnej časti mesta v blízkosti výpadovej komunikácie smerom na Poprad (u.o. Pod papierňou, Hospodársky dvor). Menšia skladová zóna je viazaná na južnú časť mesta pri výpadovke na Prešov (u.o. Harčaruvka). Jedinú väčšiu plochu s hospodárskou funkciou v blízkosti centra mesta predstavuje areál drevospracujúceho podniku Piloimpex (u.o. Ihrisko), čo naznačuje, že v tejto časti mesta v období 18.-19. storočia na periférii mesta bola založená továreň. Pôvodne mohol tento areál patriť tzv. Bredeckého papierni založenej v roku 1722 – ako uvádza Hleba, E., 1995 – na mlynskom náhone z rieky Topľa vo vzdialenosti asi 1 km na západ od mesta. Pôvodná lokalizácia na okraji mesta sa postupným priestorovým rastom (v tejto časti hlavne po II. svetovej vojne) zmenila na lokalizáciu v blízkosti centra mesta. Podobný charakter má aj bývalý areál Športvýroby južne od historického jadra (u.o. Školský areál), ktorý je dnes zväčša prenajímaný súkromnopodnikateľským firmám.

Plochy s obslužnou funkciou predstavujú plošne pomerne malé, značne rozptýlené areály. Pokiaľ ide o informáciu týkajúcu sa trhových služieb, táto je značne zúžená na hlavné strediská služieb, nakoľko v uvádzanej pracovnej mierke nebolo možné zachytiť podrobne všetky subjekty. Napriek tomu je významné, že plochy s touto funkciou úplne absentujú v u.o. Vinbarg 4 a Moliterka, s vysokou koncentráciou obyvateľstva.

Plochy školských a kultúrnych zariadení sú plošne väčšie v porovnaní s inými plochami so službovou funkciou, zastúpené sú rovnomerne (hlavne školské) vo viacerých častiach mesta.

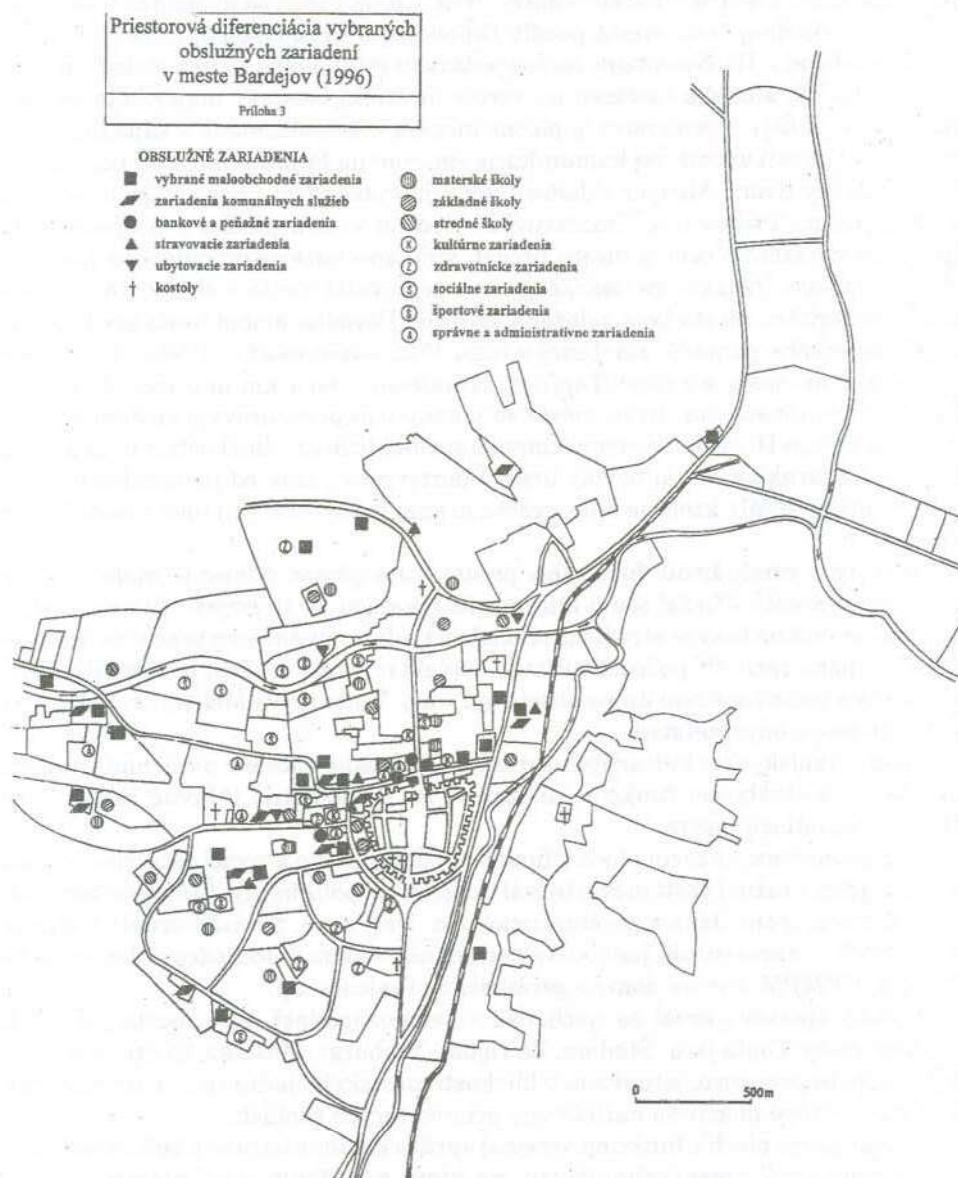
Najväčšia koncentrácia plôch s funkciou zdravotného a sociálneho charakteru sa nachádza v južnej časti mesta (areál nemocnice, polikliniky, Štátneho zdravotného ústavu, transfúzne a psychiatrické odd. NsP v u.o. Školský areál). Ostatné malé plochy reprezentujú jednotlivé zariadenia – domov dôchodcov, detská poliklinika, ÚPMPM, bytové domy s geriatrickou funkciou ap.

Hlavný športový areál sa nachádza v severozápadnej časti mesta po oboch brehoch rieky Topľa (u.o. Štadión, Za rajom, Vinbarg). Mestská športová hala je mimo tohoto priestoru, situovaná v blízkosti mestského jadra (u.o. Partizánska). Menšie športové plochy sa nachádzajú pri niektorých školách.

Do kategórie plôch s funkciou verejnej správy a administratívy boli zaradené – rozsiahlejší areál vojenského útvaru, na ktorý nadväzuje areál patriaci polícii, areál SSÚC a samostatný areál správy mestských služieb (Bapos) v západnej časti mesta (u.o. Ihrisko, Partizánska, Pod papierňou) a plošne menšie, o to funkčne

významnejšie administratívne priestory Okresného úradu a Okresného súdu (u.o. Dlhý rad, Partizánska).

Prehľad o lokalizácii vybraných službových zariadení podáva príloha 3.

Zónu s odpočinkovou funkciou vytvárajú plochy verejnej zelene, cintorínov a záhradkárskeho osád, ktoré spolu zaberajú približne 15% z celkovej plochy sledovaného územia. Najrozsiahlejšiu súvislú plochu vytvárajú vo východnej časti mesta.

Nevyužitie územia nepredstavujú v rámci mierky (mapovania) a s tým spätou nevyhnutnej generalizácie príliš veľké plochy. Ich podiel na ploche intravilánu je len 2%. Avšak účelnejšie by bolo problém nevyužitých plôch zmapovať vo väčšej mierke, podrobnejšie, čo by vytvorilo lepšie predpoklady hľadania alternatív optimálneho funkčného využitia územia. Napriek uvedenému možno konštatovať, že najaktuálnejšie by mali byť riešené problémy nevyužitých plôch v okolí hradieb, predovšetkým v ich severnej až severovýchodnej a južnej až juhovýchodnej časti a hlučné priestory pozdĺž toku Topľa, predovšetkým v blízkosti športovísk.

Ostatné plochy tvoria plochy komunikácií, vodné plochy, ktoré väčšinou neboli zahrnuté vo vyjadrení predchádzajúcich plôch.

II. FUNKČNÉ VYUŽITIE HISTORICKÉHO JADRA MESTA

Najväčšiu plochu v historickom jadre (včetně prízemí domov na Radničnom námestí) zaberajú dopravné plochy t.j. cesty (ulice spolu s námestím) a parkoviská (do tejto kategórie boli zaradené frekventovanejšie prístupové cesty k niektorým domom resp. plochy, ktoré sa v súčasnosti zväčša využívajú na parkovanie). Na dopravné plochy pripadá spolu viac ako 4 ha, čo predstavuje tretinu plochy historického jadra (tab. 2, príloha 4).

Tab. 2. Využitie historického jadra (1996)

Areály	Plocha v ha	Plocha v %
rodinných domov	2,62	20,5
priemyselné	0,07	0,5
dopravné	4,39	34,3
z toho cesty	2,99	23,4
parkoviská	1,40	10,9
trhové	1,91	14,9
školské	0,33	2,6
kultúrne	0,44	3,4
z toho NKP	0,23	1,8
zdravotnícke	0,03	0,2
sociálne	0,31	2,4
správne a administ.	1,02	8,0

Areály	Plocha v ha	Plocha v %
parky, zeleň	0,38	3,0
nevyužitú	1,30	10,2
z toho dlhodobú	0,92	7,2
v rekonštrukcii	0,38	3,0
Spolu	12,80	100,0

Prameň: Terénny výskum

Väčšiu časť týchto plôch tvorí pešia zóna. Napriek tomu možno konštatovať, že jadro je dostatočne prístupné aj pre motorové vozidlá. V samotnom jadre mesta preto už nie je účelné vytvárať ďalšie parkovacie plochy. Skôr by sa žiadalo upraviť provizorné parkovisko na rohu Kláštorskej ul. a ul. Františkánov (pokiaľ sa uvažuje s jednoznačným využitím tohoto priestoru pre účely parkovania) resp. v prípade jednorazových akcií spojených so zvýšenými nárokmi na parkovanie motorových vozidiel rozšíriť záchytné parkoviská pred hradbami mesta, mimo jadra, o využitie dostatočne širokých komunikácií – Krátky rad, Dlhý rad, Jiráskova, Šiancova ul. a pod.

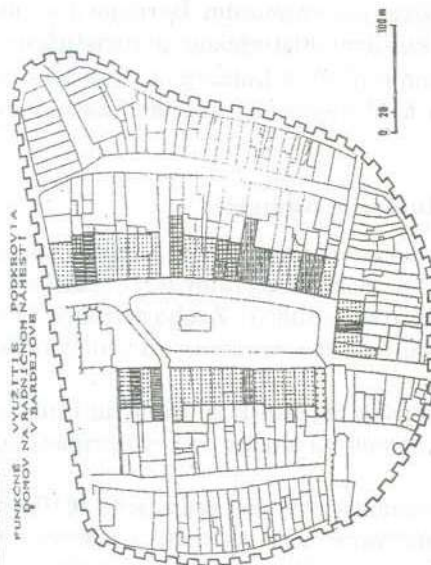
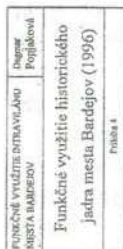
Päťinu plochy centra mesta tvoria areály rodinných domov, sústredených predovšetkým pozdĺž ul. Baštová, Kláštorská, Veterná a Stöcklova. V tejto súvislosti by sa žiadalo vytvoriť predpoklady na to, aby nevyužívané objekty rodinných domov, predovšetkým na Kláštorskej a v severovýchodnom závere Stöcklovej ul. slúžili svojmu účelu.

Z ostatných plôch najväčší podiel pripadá na plochy a objekty s obslužnou trhovou funkciou. Okrem Radničného námestia (ktoré je spracované podrobne z tohto hľadiska) najväčšie súvislé obslužné plochy zamerané hlavne na maloobchodné predajne, komunálne a peňažné služby sa nachádzajú na Hviezdoslavovej, a v severovýchodnom cípe Stöcklovej ul.

Areály s administratívnou funkciou zaberajú spolu viac ako 1 ha plochy jadra mesta. Tieto sú viazané v západnej (okresný archív, okresná štatistika), v severnej (farské úrady) a v centrálnej (Mestský úrad, vojenská a veterinárna správa) časti mestského jadra.

Pomerne prekvapujúce je zistenie, že viac ako desatina plochy mestského jadra, t.j. spolu 26 objektov a iných plôch (vyznačených v prílohe 4) je v súčasnosti nevyužívaných. Pritom väčšina z nich je dlhodobu nevyužívaná, čo je v neprospech mesta, súkromných, podnikateľských i nepodnikateľských subjektov.

Plochy verejnej zelene sú viazané len na parky v blízkosti kostolov resp. okresného archívu, priamo na námestí sa nachádzajú len plošne malé trávniky. Vzhľadom na zastavanosť mestského jadra ako aj charakteristický vzhľad Radničného námestia (bez výraznej zelene) by sa nemalo pokladať za nevyhnutné násilným spôsobom implantovať zeleň do týchto priestorov, skôr dôkladne upraviť existujúce zelené plochy, ako väčšie pri kostoloch, tak i menšie na námestí.

V súvislosti so všeobecne rozšíreným vnímaním Bardejova a názorom na Bardejov ako mesto s výraznou kultúrno-historickou a turistickou funkciou, prekvapuje pomerne nízke zastúpenie plôch s kultúrnou funkciou, malý počet stravovacích zariadení a absencia kvalitného ubytovacieho zariadenia v jadre mesta.

II. 1. Využitie domov na Radničnom námestí

Pokiaľ ide o konkrétne využitie domov na Radničnom námestí spadajúcich do historického jadra (čísla domov 3 – 46) možno konštatovať, že celkovo je potenciál týchto objektov využívaný na približne 63% (tab. 3). Z toho prízemnia sú využívané z 82%, prvé poschodia zo 77%, suterény z 38% a najmenej sú využívané podkrovia, len z necelých tretiny (30%).

Dominujúcou funkciou v sledovaných objektoch je obslužná funkcia. Zo všetkých zachytených foriem využitia domov na služby celkovo pripadá až 85%-tný podiel. Zvyšok plní obytnú funkciu.

Z tržných služieb, ktoré sú na námestí najviac zastúpené (61%) prevládajú maloobchodné predajne zväčša orientované na predaj textilu, odevov, obuvi a priemyselného tovaru. Pomerne slabo sú zastúpené predajne s potravinami a predajne s kultúrnymi predmetmi. Druhou najpočetnejšou skupinou tržných služieb sú bankové a iné peňažné, sprostredkovateľské a informačné služby, na ktoré pripadá až 18%-tný podiel zo všetkých foriem využitia objektov námestia – ide hlavne o banky, poisťovne a cestové kancelárie. Na stravovacie zariadenia v rámci námestia pripadá len 11%-tný podiel. Veľmi slabo sú z tržných služieb zastúpené ubytovacie služby (6%) a tiež komunálne služby (5%).

Z netrhových služieb (24%-tný podiel zo všetkých foriem využívania domov) najväčšie zastúpenie majú správa a administratíva (15%), s odstupom kultúra (6%) a zdravotníctvo (3%).

Necelou sedminou (15%) sa na využívaní domov na námestí podieľajú obytné priestory. Byty sa nachádzajú predovšetkým na prvých poschodiach (z viac ako polovice) a podkroviach (z 1/4).

Sumárne najväčšiu časť podkroví tvoria nevyužívané priestory (asi zo 70%), zvyšné priestory sú z 10% využívané správnymi a administratívnymi službami, z 8% pre trhové služby a tiež z 8% na bývanie. Prvé poschodia sú z 36% využívané pre trhové služby, z 1/3 nevyužívané, z 13% využívané pre administratívne účely, pätinu priestorov prvých poschodí tvoria priestory s obytnou funkciou. Vo využívaní prízemí domov na námestí dominuje z takmer 3/4 funkcia trhových služieb, zo 6% sú prízemnia využívané správnymi a administratívnymi službami, 6% pripadá na ostatné služby a bývanie, z 16% sú v súčasnosti prízemnia nevyužívané.

Pokiaľ ide o vlastníctvo sledovaných objektov, väčšina z nich (19 domov) patrí mestu, 17 objektov súkromným právnickým a fyzickým osobám, 5 objektov je vlastnícky nevysporiadaných resp. sa nám nepodarilo zistiť ich vlastníka (tab. 3).

V súčasnosti na námestí trvalo žije 44 obyvateľov, prevažne (60% z nich) na prvom poschodí. Každodenne dochádza na námestie za prácou 365 ľudí. Štvrtina z nich (85 pracovníkov) je zamestnaná v správe a administratíve, takmer desatina

(33 pracovníkov) v bankách a poisťovniach, 7% t.j. 26 pracovníkov v zdravotníctve a 5%, teda 18 pracovníkov v kultúre. Najväčšia časť pracovníkov – 55% (203 pracovníkov) pracuje na námestí v trhových službách, predovšetkým v maloobchodných predajniach.

Tab. 3. Funkčné využitie domov na Radničnom námestí v Bardejove (1996)

Č. d.	Počet obyv./prac. podľa poschodí príz. + 1. p. + podkr. = spolu	Funkčné využitie podľa poschodí				Vlastníctvo
		suterén	prízemie	1. posch.	podkrovie	
3	=6 / = 2	A	A	A	-	III
4	--+7+1=8 / 3+2+- = 5	A	2, 13, 15	0	17, O	I
5	- / =10	-	2	2	2	I
6	- / =11	2	2	2	-	n
7	- / =12	2	2	2	-	n
8	- / 3+16+- =19	2	2, 16	2	-	n
9	- / 8+4+- =12	3	3	3	-	II
10	--++3=3 / =21	15	15	15	O	II
11	- -	-	-	-	-	II
12	- -	-	-	-	-	I
13	- / =12	-	K	K	-	IV
14	--+4+2=6 / 3+1+1 = 5	-	1	0, A	O, A	I
15	--++1=1 / 5+3+- = 8	-	16	3, 13	O	I
16	- / =61	A	A	A	A	I
17	--+2+-=2 / 1+-+- = 1	-	6	O	-	I
18	3+2+-=5 / -	O	O	O	-	II
19	3+1+-=4 / -	O	O	O	-	II
20	- / =11	-	1	A	A	I
21	- / 5+2+2 = 9	-	12, 13, A	A	A	I
22	- / =10	-	15	15	-	II
23	--+2+-=2 / 7+-+- = 7	-	9	O	-	II
24	- / 2+-+- = 2	-	2	-	-	II

Č. d.	Počet obyv./prac. podľa poschodí príz. + 1. p. + podkr. = spolu	Funkčné využitie podľa poschodí				Vlastníctvo
		suterén	prízemie	1. posch.	podkrovie	
25	- / 4+-+ = 4	-	2, 8, 17	17	17	II
26	- / -	-	-	-	-	II
27	- / = 6	K	K	K	-	IV
28	- / = 7	4	4	4	-	II
29	- / 4+-+ = 4	3	3	-	-	I
30	-+2+-=2 / 8+1+- = 9	-	6, 11	O, 2	-	I
31	- / 1+2+- = 3	-	2	A	-	II
32	- / 2+2+- = 4	3	3	16	-	I
33	- / -	-	1	-	-	I
34	- / -	-	-	-	-	II
35	- / 12+4+2 = 18	1	1	3, 15	A	I
36	- / -	-	-	-	-	II
37	- / -	-	-	-	-	II
38	-+2+-=2 / 2+-+ = 2	O	5	O	-	I
39	-+1+-=1 / 4+1+- = 5	-	2, 3	3, O	-	I
40	- / -	-	-	-	-	II
41	- / 5+9+- = 14	1	1, 16	16	-	I
42	- / 4+9+- = 13	16	1, 2, 6	16	-	I
43	- / 5+15+11=31	-	7, Z	Z	Z	II
44	-+2+-=2 / 6+-+ = 6	-	16	O	-	n
45	- / 5+7+5 = 17	-	2, 3, A	3, A	10	n
46	- / 4+-+ = 4	K	13, 14	K	K	I

Legenda funkčného využitia je identická s legendou prílohy 11 t.j. trhové služby sú bližšie určené číslami 1-17, netrhové služby sú označené veľkým začiatočným písmenom príslušných netrhových služieb, napr. K-kultúrne, Z-zdravotnícke, A-správne a administratívne ap., O-obytná funkcia

Legenda vlastníctva: I-mestské, II-súkromné, III-cirkevné, IV-štátne, n-nevysporiadané, nezistené

IV. ZÁVER

Funkčno-priestorová štruktúra mesta Bardejov v polovici deväťdesiatych rokov je výrazom čiastočne dôsledkov formovania tejto intraurbánnej jednotky v období socialistického vývoja a čiastočne výrazom jej vývojových zmien spojených so spoločensko-ekonomickou transformáciou po roku 1989. Pozostatkom predchádzajúceho vývoja v rámci sledovanej priestorovej štruktúry je predovšetkým existencia koncentrovaných veľkých obytných súborov – sídlisk v okrajových častiach mesta s nízkou vybavenosťou službami, neadekvátne využívanie objektov a plôch v centre mesta. Nové socioekonomické podmienky podmienili intenzívnejšie využívanie a dôkladnejšiu sanáciu centra mesta, kvantitatívny nárast službových aktivít (predovšetkým maloobchodných, bankových a administratívnych služieb) v centre mesta vytlačujúci obytnú funkciu z týchto priestorov. Rezervy v tomto smere má mesto vo využívaní v súčasnosti nevyužitých priestorov a objektov, kvantitatívnom a kvalitatívnom rozširovaní svojich ubytovacích, stravovacích, kultúrnych a ekonomicko-obchodných funkcií.

Použitá literatúra:

- BAŠOVSKÝ, O. (1963): Predmet, metódy a vývinové smery v geografii sídiel. Acta geologica et geographica, Universitatis Comenianae (UC), Geographica Nr. 3, Bratislava, s. 73-89
- BAŠOVSKÝ, O. (1964): Košice – geografia mesta. Acta Facultatis Rerum Naturalium (AFRN) UC, Geographica Nr. 4, Bratislava, s. 295-320
- BEZÁK, A. (1993): Prístupy k analýze vnútornej štruktúry miest: prehľad a zhodnotenie. AFRNUC, Geographica Nr. 32, Bratislava, s. 287-298
- GÓRKA, Z. (1974): Użytkowanie ziemi I dzielnicy katastralnej miasta Krakowa-Sródmieście. Zeszyty naukowe UJ, 379, Prace Geograficzne z. 38, s. 67-94
- HLEBA, E., 1995, Bardejov, história – osobnosti, Prešov, PVT, 133 s.
- KUZMA, A., 1931, Sprievodca Bardejovom – Bardejovskými kúpeľami – Zborovom, M. Blayer a syn, Bardejov, 104 s.
- LISZEWSKI, S. (1997): Tereny miejskie a struktura przestrzenna Łodzi. Acta Universitatis Lodzensis, Lodz, 177 s.
- LUKNIŠ, M. (1977): Geografia krajiny Jura pri Bratislave. UK, Bratislava, 211 s.
- MATLOVIČ, R. (1995): Smery využitia zeme ako črta funkčnej štruktúry mesta a krok ku syntetickej interpretácii intraurbánnych štruktúr. Miscellanea Geographica Universitatis Bohemiae Occidentalis, 4, Plzeň, s. 70-80
- MUSIL, J., (1992): Změny městských systémů v postkomunistických společnostech střední Evropy. Sociologický časopis, XXVIII, 4, s. 451-462
- POPJAKOVÁ, D. (1997): Komplexná štúdia urbánnej štruktúry mesta Bardejov. KGaG FH a PV Prešovskej univerzity, Prešov, 59 s.
- SPRÁVA z mapovacieho kurzu z humánnej geografie v Bardejove, 1996, PdF UPJŠ Prešov
- SČÍTANIE ľudu domov a bytov, Bardejov, 1980
- SČÍTANIE ľudu domov a bytov, Bardejov, 1991

- SOROKOVÁ, J. (1991): Vybrané problémy geografie Bardejova, Diplomová práca, PdF UPJŠ, Prešov, 68 s.
- SÝKORA, L. (1993): Teoretické prístupy ku studiu mesta. In Sýkora, L. (ed.): Teoretické prístupy a vybrané problémy v súčasnej geografii, KU Praha, s. 64-98
- VEREŠÍK, J. (1974): Geografia sídiel. In Lukniš, M., Princ, J. (ed.): Slovensko 3 – Ľud, 1. časť, Obzor, Bratislava, s. 463-644

FUNCTIONAL LAND USE OF INTRAURBAN STRUCTURE OF TOWN BARDEJOV

Dagmar POPJAKOVÁ

Summary

The article is focused on one of the specific space structures: analysis of functional land use of internal of town Bardejov. The inventory of intraurban land use is a starting point of this study. The recognition of land use of the City of Bardejov (without villages) was made in 1996. The recognition in the field was realised in the scale 1 : 7 000. Based on the mapping work the following functions of urban area were analysed: housing, industrial-transport, service and leisure functions. (Annex 1). The areas with housing function represent the biggest functional unit: 34% of town surface. They covers the continual areas mainly in the Nord, East and SouthWest part of the town. The districts with block of flats are more concentrated than districts with individual houses. In the framework of areas with economic function the industrial, storage and transport areas were recognised. The industrial and storage areas were transferred to peripheral parts of the town and they are concentrated, in general, in two parts: a) Nord, b) Nord-East and West part of the town. The railway and bus terminal represents the biggest transport area. The districts with commercial, educational, cultural, health care, sport and administrative facilities represents the areas with service function. Annex 3 provides the review of service facilities and their localisation.

Transport areas cover the biggest surface in the historic centre including the ground-floor of buildings on the Town Hall Square (Annex 4, Table 2). The prevalent part of them are the pedestrian zones. 1/5 of the town surface are covered by areas with individual housing.

It was found out that the service function dominates on the main square – Town Hall Square. Its share makes 85%. The potential of the buildings is exploited only from 63%. The ground-floors are exploited from 82%, first floor from 77%, cellars from 38% and the lowest percentage of using belongs to garrets – 30%. At the present time, 44 permanent inhabitants live on the main square. 365 persons come daily to their work places on the main square. (Table 3)

Recenzenti: Doc. RNDr. Vladimír Baran, CSc.
RNDr. René Matlovič, PhD.